

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului
Judecătorii:

Tatiana Vieru
Valentina Clevadî
Oleg Sternioală

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Inspekția Financiară împotriva deciziei din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea pe Acțiuni ”JLC” împotriva Inspekției Financiare privind anularea actului cu privire rezultatele inspekției și a deciziei cu privire la aplicarea sancțiunilor economice,

c o n s t a ț ă :

La data de 16 iunie 2014, SA „JLC” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspekției Financiare cu privire la anularea actului privind rezultatele inspekției financiare tematice repetate din 14.04.2014 și a deciziei nr. 27-11-11/99 din 24.04.2014 cu privire la aplicarea sancțiunilor economice ca fiind ilegale.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la data de 14.04.2014 de către Inspekția Financiară a fost emis actul privind rezultatele inspekției financiare tematice repetate, la care SA „JLC” a depus dezacordul nr.124 din 23.04.2014.

Ignorând termenul legal prevăzut, pîrîtul, la data de 24.04.2014 a emis Decizia nr. 27-11-11/99 „cu privire la aplicarea sancțiunilor economice” în care a indicat neîntemeiat constatarea potrivit căreia SA „JLC” prin exagerarea normativului rentabilității și depășirea limitei admise a obținut un venit ilicit în sumă totală de 1178498 lei.

Nefiind de acord cu Decizia indicată la data de 17.05.2014, SA „JLC” a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea Deciziei nr. 27-11-11/99 din 24.04.2014 însă, prin scrisoarea nr. 27-12-10/675 din 02.06.2014 cererea a fost respinsă. Invocînd că o decizie similară a fost anterior emisă de Inspekția Financiară la data de 12.03.2014, care, ulterior, în rezultatul adresării cererii prealabile cu nr.84 din 14.03.2014 a fost revocată de către Inspekția Financiară în totalitate.

Menționează reclamantul că în perioada 31.03.2014-15.04.2014 în baza autorizațiilor eliberate de Inspekția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, de către colaboratorii Direcției antifraudă și investigații - Serghei Bușmachi, Tatiana Așmarina și Mariana Savciuc urma să fie efectuată inspekția financiară tematică,

repetată privind obiecțiile din dezacordul înaintat de SA „JLC” la actul de control din 21.02.2014. La data de 14.04.2014, de către Inspekția Financiară a fost adus la cunoștința reclamantului Actul privind rezultatele inspekției tematice repetate în care Inspekția Financiară contrar scopului efectuării inspekției, nu a indicat nici o trimitere la argumentele prezentate de SA „JLC” prin dezacordul adresat anterior și nu aduce în act contraargumente, sau trimiteri la acte normative care ar justifica insinuările potrivit cărora societatea a obținut un venit ilicit în sumă de 1095367 lei pentru anul 2012 și 83131 lei pentru anul 2013, precum și care ar justifica neinclusiunea de către Inspekția Financiară în totalul consumurilor și cheltuielilor a unor cheltuieli suportate de SA „JLC”, pe parcursul anilor 2012-2013.

Consideră reclamantul că prin emiterea deciziei contestate, de către Inspekția Financiară au fost admise încălcări ale prevederilor art. 28 alin. 6) al Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, potrivit cărora, de la semnarea actului de control SA „JLC” a dispus de dreptul în termen de 10 zile lucrătoare să prezinte dezacord la actul de control.

Invocă reclamantul că în conformitate cu prevederile art. 12 pct. 4 al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, organele de control cărora li se atribuie controlul asupra activității întreprinderii efectuează acest control în limitele competenței lor și în modul stabilit de legislație. Limitele competenței Inspekției financiare sunt reglementate prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspekției financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1026 din 02.11.2010, act normativ care stabilește statutul juridic, funcțiile de bază, atribuțiile și drepturile Inspekției. Astfel, pct. 6 al Regulamentului stabilește lista exhaustivă a entităților care pot fi supuse inspekției din partea Inspekției, aici fiind indicate autoritățile publice centrale și locale, întreprinderile de stat și cele municipale, societățile comerciale în a căror capital social statul deține o cotă-parte, alte persoane fizice și juridice, care utilizează mijloacele financiare publice și gestionează patrimoniul public.

Relevă reclamantul că nici una din categoriile de subiecți la care Inspekția poate efectua inspekții, SA „JLC” nu poate fi atribuită. Misiunea Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, stabilită prin legislație, constă în protecția intereselor financiare publice ale statului prin exercitarea controlului financiar centralizat în conformitate cu legislație, a operațiunilor și tranzacțiilor ce țin de gestionarea resurselor bugetului public național și patrimoniului public. Operațiuni și tranzacții cu resursele bugetului public sau cu patrimoniul public SA „JLC” nu a înregistrat. Potrivit art.3 lit. g) al Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, unul din principiile fundamentale ale controlului este proporționalitatea controlului și oportunitatea inițierii lui, potrivit căruia se recurge la control doar în cazul când acesta este absolut necesar pentru realizarea funcțiilor autorității de control. Nici una din funcțiile Inspekției financiare, prevăzute la pct.5 al Regulamentului nu ține de controlul activității prestate de SA „JLC”, prin urmare, nu a existat o necesitate absolută în efectuarea inspekției la SA „JLC”, ci dimpotrivă, prin efectuarea acestui control s-au încălcat prevederile legale, au fost depășite atribuțiile Inspekției Financiare și ca consecință s-au lezat drepturile SA „JLC”.

Concluziile reflectate în actul din 14.04.2014, în partea ce ține de obținerea unui venit ilicit, precum și concluziile indicate în decizia nr.27-11-11/99 din 24.04.2014 cu privire la aplicarea sancțiunilor economice în care indică ca constatare SA „JLC” prin

exagerarea normativului rentabilității și depășirea limitei admise a obținut un venit ilicit în sumă totală de 1178498 lei, în opinia reclamantului nu corespund realității, le consideră că acestea contravin situației de facto și nu au suport legal.

Mai indică reclamantul că în conformitate cu prevederile pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 335 din 24.05.1994 privind liberalizarea continuă a prețurilor, normativul de rentabilitate se calculează în medie pe grupă, către totalul consumurilor și cheltuielilor. Respectiv, în cazul întreprinderilor de fabricare a produselor lactate, normativul de rentabilitate se calculează în medie pe grupa de produse lactate, formată cumulativ din lapte, chefir, brânză de vaci cu un conținut de grăsime de pînă la 2 la sută inclusiv. În baza normei indicate, reclamantul prezintă calculele rentabilității în medie pe grupa de produse lactate atribuite la mărfuri social importante potrivit cărora de către SA „JLC”, pe parcursul anului 2012, a fost înregistrată o rentabilitate de 0,51 %, iar pe parcursul anului 2013 - o rentabilitate de - 8,74%. Consideră reclamantul că din calculele prezentate a rentabilității este cert că normativul maxim de rentabilitate stabilit de Guvern nu a fost depășit, prin urmare, veniturile ilicite, calculate de inspectorii în actul din 14.04.2014 și ulterior transcrise în decizia nr. 27-11-11/99 din 24.04.2014, nu corespund realității.

Totodată indică reclamantul că interpretarea aceleiași norme este prezentată de Ministerul Economiei prin scrisoarea sa nr. 09/2-1178 din 27.02.2014, potrivit căreia Hotărârea Guvernului nr. 335 din 24.05.1994 prevede că normativul de rentabilitate la formarea prețurilor se stabilește pentru două grupe distincte de produse alimentare - pîine și produse de panificație de calitate I și II și amestecurile lor - lapte, chefir, brânză de vacă cu un conținut de grăsime de pînă la 2% inclusiv. Normativul de rentabilitate se calculează în medie de grupă, către totalul consumurilor și cheltuielilor. Respectiv, în cazul întreprinderilor de fabricare a produselor lactate, normativul de rentabilitate se calculează în medie pe grupa de produse lactate formată cumulativ din lapte, chefir, brânză de vaci cu un conținut de grăsime de pînă la 2 % inclusiv.

Prin hotărîrea din 27 iulie 2015 a judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, acțiunea a fost admisă parțial: s-a anulat decizia Inspecției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor nr. 27-11-11/99 din 24.04.2014; în rest acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Inspecția Financiară și menținută hotărîrea din 27 iulie 2015 a judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău.

La data de 05 februarie 2016 Inspecția Financiară, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărîrii instanței de fond.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Consideră recurentul că instanța de apel nu a verificat corectitudinea constatării circumstanțelor de fapt ale pricinii, a aplicării și interpretării normelor de drept material, precum și respectarea normelor de drept procedural, de către instanța de fond.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 15 decembrie 2015. Recursul declarat la data de 05 februarie 2016 este în termen.

Examinînd temeiurile recursului declarat de Inspekția Financiară, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Inspekția Financiară nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultînd din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru

Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebat și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Inspekția Financiară ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se recunoaște inadmisibil recursul declarat de Inspekția Financiară împotriva deciziei din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală